

фізичну підготовку. До таких організаційних форм можна віднести різні види туризму, народні фізичні вправи, ігри, свята, протиборства, змагання.

2. Позааудиторна робота майбутніх учителів фізичної культури нами визначається, як система спеціальних спортивно-виховних заходів з формування професійних якостей майбутніх фахівців та фізичної підготовленості.

Література:

1. Іваницький А.В. Ритмическая гимнастика на ТВ / А. В. Іваницький, В.В. Матов, О.А. Іванова, І.Н. Шарабарова. – М.: Советский спорт, 1989. – 79 с.
2. Кондрашова Л. В. Внеаудиторная работа по педагогике в педагогическом институте / Л.В. Кондрашова. – К.: Вища школа, 1988. – 16с.
3. Короп Ю. А. Физическое воспитание в спортивно-оздоровительных лагерях / Ю.А. Короп, С.Ф. Цвек. – К.: Здоров'я, 1988. – 136 с.
4. Ольхова Т. Г. Опыт интегративного подхода к спортивно-гуманистическому воспитанию студентов / Т.Г. Ольхова // Теория и практика физической культуры. – 2002. – № 1. – С. 53–55.
5. Окаринський М. М. Антинаркогенне виховання підлітків у пластовій організації: метод. посіб. для вихов. пластового юнацтва. – Тернопіль: Навчальна книга „Богдан”, 1999. – 96 с.

РОЛЬ ДІЛОВИХ ІГОР У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ПОЗАКЛАСНОЇ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОЗДОРОВЧО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Євгенія Захаріна

Класичний приватний університет, м. Запоріжжя

Постановка проблеми. Турбота про підготовку висококваліфікованих фахівців для сфери фізичної культури завжди залишається одним із найважливіших завдань вищої школи. Перебудова навчального процесу у вищому навчальному закладі вимагає від професорсько-викладацького складу поглиблення та розширення сфери раціонального застосування існуючих методів і форм, та розвитку активних методів навчання. Проведення ділових ігор дозволить готувати майбутніх вчителів фізичної культури з вираженою індивідуальністю і здатністю

організувати позакласну та позашкільну оздоровчо-виховну роботу учнів загальноосвітньої школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Навчальна ділова гра спрямована на досягнення цілей навчання, виховання та розвитку студентів. О.Б. Малков зазначає, що навчальна ділова гра дозволяє за допомогою ігрового моделювання поліпшити формування професійних умінь і навичок, при якому поєднуються навчальна, професійна та ігрова діяльності [3, с. 14].

А.А. Вербицький вказує, що майбутня професійна діяльність моделюється в навчальному процесі усіма дидактичними засобами, формами, методами, серед яких одне з основних місць посідає ділова гра [1, с. 57].

Виклад основного матеріалу. Ділові ігри є різновидом активних методів навчання. Аналіз психолого-педагогічної літератури проведений автором, свідчить, що у науковців немає єдиного підходу до класифікації ділових ігор. Так, Г.К. Селевко виділяє таку групу ігрових технологій як ділові ігри, що у свою чергу диференціюються на імітаційні, рольові ділові ігри, діловий театр, імітаційні та драматизаційні ігри.

На думку В.Я. Платова, ділова гра – це колективний та імітаційний процес систем, явищ і процесів, процес аналізу, оцінки, прийняття рішення для конкретної навчальної ситуації в умовах, максимально наближених до реальних [5, с.77].

Так, до основних ознак ділових ігор В.Я. Платов відносить: наявність моделі об'єкта; наявність ролей; різницю рольових цілей при розробці рішень; взаємодію учасників, які виконують ті чи інші ролі; наявність загальної мети діяльності всього ігрового колективу; колективну розробку рішень учасниками гри; реалізацію в процесі гри “ланцюжка рішень”; багатоваріантність рішень; управління емоційним напруженням; розгалужену систему індивідуального або групового оцінювання діяльності учасників гри [5, с.79].

На думку Т.А. Мамігонової та Г.В. Мамігонова ділова педагогічна гра дає можливість не тільки керувати процесом засвоєння знань, а й формувати уміння і навички практичної діяльності, а також реалізувати значний мотиваційний потенціал формування особистості педагога в

тих чи інших штучно відтворених ситуаціях професійно-педагогічної діяльності [4, с.49].

А.А. Вербицький вказує на те, що ділова гра дозволяє задати у навчанні предметний і соціальний контексти майбутньої професійної діяльності і тим самим змоделювати більш адекватні, порівняно з традиційним навчанням, умови формування особистості фахівця [1, с.128]. Автор зазначає, що у діловій грі знання засвоюються не про запас, не для майбутнього застосування, не абстрактно, а для реального процесу інформаційного забезпечення учасника ігрових дій, в динаміці розвитку сюжету ділової гри, у формуванні цілісного образу професійної ситуації [1, с. 129].

Б. К. Лісін вважає, що ділова гра є формою відтворення предметного і соціального змісту майбутньої професійної діяльності фахівця, моделювання тих систем відносин, які характерні для цієї діяльності та дозволяє вирішувати практичні завдання. Під час колективного обговорення результатів її проведення, у студентів формуються важливі соціальні установки, а також практичні вміння і навички [2, с. 16]. Автор зазначає, що навантаження під час проведення ділової гри дуже велике, однак вона є незамінним методом навчання [2, с. 16].

Прикладами ділових ігор можуть бути: складання плану підготовки до проведення фізкультурних свят, фізкультурно-мистецьких заходів, організація і проведення змагань з видів спорту, днів здоров'я, «Стартів надій»; суддівства спортивного заходу тощо.

Ділові ігри, спрямовані на комплексне відпрацювання навичок прийняття рішень, моделюють відрізок майбутньої професійної діяльності учнів, зближують навчальний процес із практикою. У ході ділових ігор велика увага приділяється творчості, самостійності, комунікативності, колективності дій її учасників.

Ми розуміємо ділову гру як найважливіший засіб, метод, форму, спосіб, технологію максимально можливого наближення учасників до майбутньої професійної діяльності. Це навчально-практична імітаційно-підготовча діяльність майбутніх фахівців, що є етапом переходу від ігрової діяльності до практичної.

На практичних заняттях з дисципліни "Технологія проведення оздоровчо-виховних позакласних та позашкільних заходів" і

студентами III курсу за темою: “Рухливі й народні ігри” ми проводили ділові ігри. Проблема полягала у виборі ігор для школярів різних вікових груп; організації та проведенні на перервах між уроками рухливих та народних ігор; інструктивно-методичній допомозі класним керівникам. Заздалегідь студенти обговорювали організаторські функції вчителя фізичної культури. У підсумку гри студенти висловили думки щодо необхідності збільшення часу перерви між уроками, придбання потрібного інвентарю тощо.

У процесі проведення ділової гри викладач мав можливість оцінити знання кожного студента, а студенти формували свої професійно-педагогічні вміння, перш за все гностичні та комунікативні.

На навчально-практичних заняттях, із застосуванням активних методів навчання, студентам – майбутнім вчителям фізичної культури надається можливість удосконалення своєї професійно-педагогічної майстерності.

Висновки. Таким чином, проведення ділових ігор на практичних заняттях дозволить майбутньому вчителю фізичної культури отримати більший обсяг необхідної інформації, максимально наблизитися до реальної професійно-практичної діяльності, в першу чергу, для організації та проведення позакласної та позашкільної оздоровчо-виховної роботи зі школярами.

Література:

1. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход [методическое пособие] / А. А. Вербицкий. – М. : Высшая школа, 1991. – 207 с.
2. Лисин Б. К. Главное звено – все-таки кадры. / Б. К. Лисин // Деньги и кредит. – 1992, – № 3. – С. 15-19.
3. Малков О. Б. Деловые игры в подготовке тренера по спортивной работе: [Метод. рек. для аспирантов, студентов и слушателей фак. повышения квалификации ГЦОЛИФКа] / О.Б. Малков. – М. :Би., 1986. – 40 с.
4. Мамигонова Т.А., Педагогическая игра в системе формирования навыков самостоятельной работы студентов / Т.А. Мамигонова, Г.В. Мамигонов. – Казань, 1988. – 144 с.
5. Платов В. Я. Деловые игры: разработка, организация, проведение : [Учебник]. – М. : Профиздат, 1991. – 80 с.